

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vammaisten henkilöiden tulkkauspalveluista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Esko Kivirannan /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 657/2021 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä vammaisten henkilöiden tulkkauspalveluiden parantamiseksi sekä eritasoisten tulkkauspalveluiden lainsäädännöllisen kokonaisuuden tarkoituksenmukaisuuden arvioimiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman yhtenä tavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantaminen. Tavoitteeseen vastataan muun muassa kehittämällä palvelujärjestelmää ja palvelurakenteita. Osana tätä kehittämistyötä, hallitus selvittää myös Kelan hallintoa ja sen järjestämien palveluiden toimivuutta, sekä siirtymistä rekisteröitymismenettelyyn tietyissä Kelan kilpailuttamissa palveluissa.

Sosiaali- ja terveysministeriö teetti vuonna 2020 ulkopuolisen selvityksen ja arvioinnin Kelan viime vuosina toteuttamien taksivälityspalvelujen, kuntoutuspalvelujen ja tulkkauspalvelujen hankintojen toimivuudesta asiakkaiden, palveluntuottajien ja Kelan näkökulmista. Selvitystyön perusteella vammaisten henkilöiden tulkkauspalveluhankintoja voidaan kehittää toimivammiksi nykyisen kilpailutusmallin pohjalta ilman lainsäädännöllisiä muutoksia.

Kelan järjestämä tulkkauspalvelu perustuu lakiin vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta (133/2010). Tulkkauspalvelulaki on kuitenkin toissijainen laki, jota sovelletaan siinä tapauksessa, että asiakas ei saa tulkkausta muun lain nojalla. Sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta tämä tarkoittaa sitä, että tulkkauksen järjestäminen on jatkossa ensisijaisesti hyvinvointialueiden vastuulla. Hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla olevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettu laki (612/2021) sisältää voimassa olevan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) tavoin säännöksen tulkitsemisesta ja tulkin hankkimisesta. Lain valmistelussa on arvioitu, että kun palvelujen järjestäjien kantokyky kasvaa ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut integroidaan yhdelle järjestäjälle, on tulkkauksen järjestämiseen käytettävät voimavarat kokonaisuutena

hyvinvointialueen käytettävissä. Näin käytettävissä olevista voimavaroista saatava hyöty lisääntyisi ja tulkkausapua tarvitsevan väestön yhdenvertainen palvelujen saatavuus paranisi.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021 ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Uudistuksen toimeenpano on käynnistynyt ja sen yhteydessä on mahdollista tarkastella ja uudelleen järjestää myös sitä, miten voidaan entistä vaikuttavammin hyödyntää olemassa olevia tulkkauspalveluita ja kehittää niitä koko maassa.

Helsingissä 10.12.2021

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru